

Over *feiten & mythen*

Lees meer op pagina 4

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER - HOOFDREDACTEUR

Dirk De Meester
Dam 13/21 - 8500 Kortrijk
dirk.de.meester@skynet.be

REDACTIERAAD

Marc Boone, Bernard Decock, Dirk De Meester, Filip Dheedene, Gaby Moreels, Lode Sileghem, Filiep Vande Wiele, Kurt Vangampelaere, Lieven Vanhoutte

GASTMEDEWERKERS

Ivan Basyn

VORMGEVING

www.GrafiekGroep.be

ABONNEREN

Lid worden van een aangesloten vereniging/VC of €20,00 voor 6 nummers overschrijven op rekeningnummer 000-1653566-07 van Zoeklicht

KOPIJ

Reacties en andere bijdragen: op CD of als bijlage in een e-mail, met zo weinig mogelijk opmaak (*.txt- of *.rtf-formaat volstaat), en indien gewenst een opgemaakte uitgeprinte tekst opsturen naar de hoofdredacteur. De teksten moeten wel de naam en het adres van de inzender vermelden. Alle artikels vallen onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van de auteur. Foto's en illustraties in afzonderlijke bestanden meesturen.

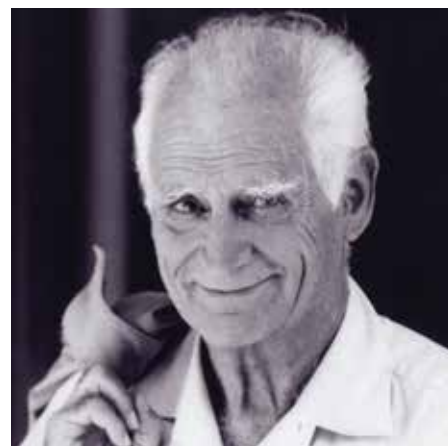
LIMIETDATUM VOOR KOPIJ

is de redactievergadering in Mozaïek Overleiestraat 15A Kortrijk telkens op zaterdag om 10 uur
volgende vergaderingen op:
27 september, 9 november 2014

Inhoud

Voorwoord	3
Over feiten & mythen	4
Willemsfonds Kortrijk	6
Persé	7
De vrijzinnige vink	7
AVK op museumbezoek	8
huisvandeMens Kortrijk	8
Boekbespreking: Met bloed doordrenkte baard	9
De Geus	11-12
Kalender	13-14
Poincaré	15
Zoeklicht sprak met Jelle Janssens	16
Mozaïek I: Azaleaverkoop	18
UPV-lezingen	19
Mozaïek II	20-21
De wereld onder de duim van Michel Serres	22-24
HWV-OVM Avelgem	25-27

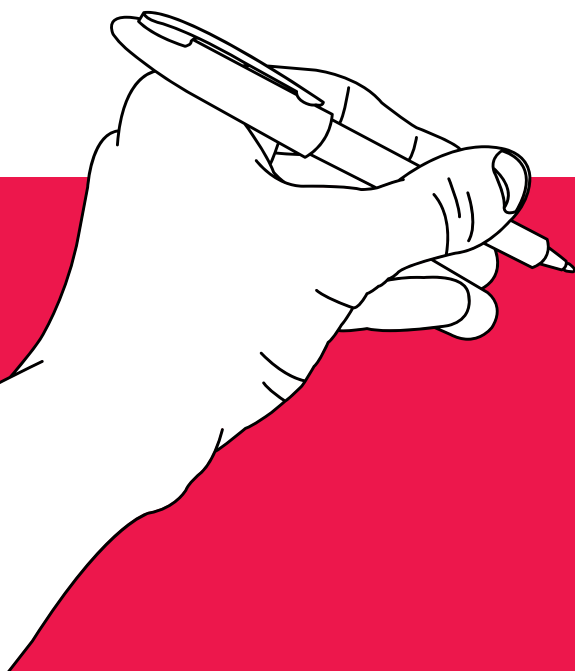

Eng

In de televisiereeks "Arabische liefde" kwamen onlangs enkele Katarese (volgens van Dale) jonge vrouwen aan het woord. Als ze al aan het woord te krijgen waren, want de meeste van hun soortgenoten, al is de term lotgenoten hier allicht meer toepasselijk want hun lot wens ik niemand toe, zetten het schichtig vanuit hun schuifelende nikabgang op een lopen toen ze de camera ontwaarden. Er werd aan de schaarse meisjes die wel iets wilden zeggen gevraagd wat ze zouden vinden van een huwelijk met de Belgische reporter. Als ze bij de gedachte alleen al niet in een lachbui uitbarstten, somden ze hun bezwaren op en het voornaamste daarvan was niet dat ze hem een rare kwant vonden of dat hij niet hun type was, maar -U raad het al- dat hij geen moslim was. Qatar (volgens de woordenlijst) is mocht U het even vergeten zijn, de thuishaven van Al Jazeera, de Arabische nieuwswazer annex internetsite die als doekje voor het bloeden moet dienen om het gebrek aan vrijheid in de Arabische wereld te verdoezelen. Je zou er dus vanuit kunnen gaan dat daar enige vorm van verlicht denken heerst. Maar nee, je moet moslim zijn om vol te worden aanzien of om als een gewoon mens te worden beschouwd. Het doet me denken aan de wederwaardigheden van een jonge Vlaamse vrouw die een vlotte jonge Franse gynaecoloog

leert kennen, die in België stage loopt. Het wordt een liefdesverhaal uit de duizend, ze bezoekt zijn familie in Parijs, haar ouders zien de man ook wel zitten en niemand maakt er een punt van het detail dat de aanstaande bruidegom, hoewel vlot en modern, ook nog tot het uitverkoren volk behoort. Ze zou zich wel best bekeren tot het ware geloof, maar hij verzekert dat ze daar eigenlijk niets aan doen en dat het om een formaliteit gaat. Ze trouwen en ze gaan in Parijs wonen. Dan wordt al vlug de geest over hem vaardig, zij moet zich schikken naar de voorschriften van het orthodoxe jodendom, het afscheren van de haren en het dragen van een pruik inclusief. Zij behoort tot de familie van de man en moet dus gehoorzamen aan de schoonmoeder, ook al een kaalgeschoren exemplaar. De kinderen die ze dan toch maar ter wereld brengt, behoren haar niet toe, maar de man en zijn familie. Zij heeft geen geld en mag geen contact meer houden met haar eigen familie. Zij moet zich zedig en kuis gedragen en heeft geen sociaal leven. Na veel kommer en kwel slaagt ze er toch in om uit deze religieuze kerker te ontsnappen, met gebruik van een list kan ze haar kinderen meesmokkelen. En dat allemaal omdat ze geen echte joodse is en dus geen volwaardig mens kan zijn, met wiens eigenheid je rekening moet houden. Moet ik hier het uit het toenmalige Vlaamse dorpsleven gegrepen verhaal aanhalen dat Willem Elsschot in De verlossing neerschreef? Pol is een niet-kerkganger en een vrije geest. Hij drijft de dorpswinkel. Er komt een nieuwe pastoor met een militair

verleden en die zal dat varkentje wel even wassen. Hij beveelt de koster om een concurrerend winkeltje te starten en roept van op de kansel hel en verdoemenis af over Pol, zodat deze in armoede vervalt. Ook de bigotte zus wordt niet gespaard want haar broer moet van de duivel worden bevrijd. Het eindigt met moord en doodslag. Pol is een outcast en moet dus geweerd en zelfs vernietigd worden. Tot zover drie grepen uit de dagelijkse praktijk van de godsdiensten van het boek, al werkt het wellicht wat subtieler bij de huidige katholieken als ze niet tot het ultramontaanse segment behoren. Vrijdenkers zoals wij zouden vrij moeten zijn van deze verkrampde enggeestigheid. Vrij denken is immers het erfgoed van ons slag mensen en dat staan we onbeschroomd ook toe aan anderen. Dwang van pecuniaire, morele of fysieke aard zou ons vreemd moeten zijn. Toch? We hoeven ook niet op om het even welk moment en over futiliteiten als voedsel, uiterlijk, gebaren en symbolen onze vrijzinnige strijdbanier uit te steken? Onze vlekkeloze vrijzinnige houding te etaleren? Of zoals sommige aanhangers van de boekgodsdiensten het voorhouden wat hun geloofsgenoten betreft, de keuze van een schoenwinkel, een huisschilder, een restaurant of een artiest te laten afhangen van zijn vrijzinnig uithangbord? Dit zou dan, als we de gelovigen willen imiteren, een drammerig vrijzinnig voorwoord moeten zijn. In naam van het vrije denken pas ik daarvoor. En hoop van u hetzelfde.

WE ZOEKEN GASTSCHRIJVERS OF REDACTEURS

Wie wil graag af en toe of geregeld een bijdrage leveren voor ons tijdschrift? Je hoeft echt niet John Irving of Dimitri Verhulst te zijn om met ons mee te werken.

Persoonlijke belevenissen, uitgesproken of bezadigde meningen, prangende problemen of wat je ook mag bezighouden, we hebben er plaats voor.

Denk ook niet dat het de lezers niet zal interesseren of dat we het niet goed genoeg zullen vinden.

Schrijf het, stuur het ons via dirk.de.mmmeester@skynet.be en we bekijken het met welwillend oog.

En wie kan tekenen is ook welkom.

Over feiten & mythen

Vrijzinnigen zouden moeten proberen zich vrij te maken van a-priori's en vooroordelen, zeggen de blaadjes. Zich baseren op feiten, op wetenschappelijk onderzoek, op praktijk en studie. Maar helaas is dat niet altijd zo, zeggen onze dagelijkse ervaringen. En dat is zelfs zo voor wat ons nauwst aan het hart ligt. Over de Grote Franse Revolutie bijvoorbeeld, de revolutie van de Algemene Mensenrechten, Les Droits Humains, het begin van de Beschaving zegt men..

Waarschijnlijk het beste wetenschappelijk werk over de Grote Franse Revolutie, zijn de boeken van Albert Soboul. Ik had deel 1 van zijn groots werk "De Franse Revolutie" in het Nederlands al lang in mijn bezit, maar nog nooit gelezen. Dat heb ik dit jaar tijdens mijn verlof in Frankrijk nu wél gedaan. Toen ik het tweede deel ging zoeken in tweedehandswinkels en bibliotheken kreeg ik niets dan lovende commentaren, maar helaas was het nergens beschikbaar. Bij mijn terugkeer vond ik het in de bib van Harelbeke. De twee delen samen vullen 536 pagina's, ze zijn in het Nederlands in 1979 uitgegeven bij Van Gennepe in Amsterdam.

Een magistraal werk: Soboul beschrijft de 10 jaar van de Franse Revolutie van 1789 tot 1799 als het ware van dag tot dag, en analyseert zeer grondig wat er achter elke gebeurtenis zat, wie welke rol speelde, welke economische belangen, welke politieke krachten, welke ideeën....

DE FRANSE REVOLUTIE VAN 1789 WERD ONS OP SCHOOL GELEERD.

Als ge de revolutionaire volksbewegingen en politieke bewegingen van die tijd bekijkt is het duidelijk dat de Franse Revolutie een proces was van ongeveer 10 jaar. 10 woelige jaren van opstanden en tegenopstanden, 10 jaar van democratische veroveringen op de oude maatschappij, afgewisseld met periodes van terugkrabbelen, 10 jaar van volksbeweging, soms opgaand, maar soms ook neergaand, 10 jaar van burgeroorlog. 10 jaar van oorlog aan de grenzen ook, voor het grootste deel om de revolutie veilig te stellen, ook hier met overwinningen, maar ook met nederlagen. Tot Napoleon consul werd, en de meeste verworvenheden die de grote burgerij nagestreefd had, in beton goot. De militaire dictatuur van Napoleon was als het ware het de kroon op het werk: het nieuwe Frankrijk was definitief veilig gesteld en ver-

ankerd. De droom van de Franse burgerij van 1789 was werkelijkheid geworden.

DE FRANSE REVOLUTIE ALS KEERPUNT IN DE GESCHIEDENIS VAN DE MENSHEID...

Nochtans was de Franse Revolutie niet de eerste overwinning van de handelaars en de industriëlen op de adel. Was Nederland al niet in de 16de eeuw het eerste land geweest dat de donkere Spaanse grootgrondbezitters-dictatuur van zich afwierp, en die de grote burgerlijke handelaren de vrije hand gaf? Daarna kwam het meest ontwikkelde land aan de beurt waar de industrialisering zich al het stevigst ontwikkeld had, Engeland, en tenslotte ging ook de revolutie in de Verenigde staten Frankrijk vooraf. Maar in Frankrijk klampte de aristocratie zich zo hardnekkig aan haar verworvenheden vast, zodat ze een compromis met de burgerij onmogelijk maakte en waardoor ze de burgerij dwong om even hardnekkig de vernietiging van de oude orde na te streven, dit kon deze alleen maar doen met de hulp van het volk. Daardoor kwam gedurende enkele jaren (1789 zelf en 1792 tot 1795) een kracht op het politieke toneel die tot op dat moment ongekend was: de kleine en middelgrote burgerij, met de steun van de massa van het volk in de steden en op het platteland. En dat gaf de Franse Revolutie een allure, breedte en diepgang, die alle andere tot dan niet gekend hadden (pag. 520).

DE FRANSE REVOLUTIE OP HET PLATTELAND...

Dat is nauwelijks bekend, maar hoe zou het anders kunnen: het Franse Ancien Regime steunde grotendeels op het grootgrondbezit, 80% van alle Fransen -20 miljoen op de 24- leefden op het platteland en leefden van de landbouw. Zonder die enorme massa zou de Franse Revolutie nooit hebben kunnen slagen. De Franse boeren hadden alle redenen om de beweging van Parijs ten volle tot de hunne te maken.

De tienden (een belasting van 10% van hun opbrengsten) aan de kerken, en de twintigsten aan de landeigenaars (soms volledig willekeurig, zonder dat er eigendomspapieren bestonden) drukte zeer zwaar op hen, de arme boeren zonder land en de landarbeiders leefden daarenboven in een systeem van lijfeigenschap en hadden totaalaal geen rechten. Boerenopstanden.

WIE OF WAT WAREN SANS-CULOTTEN?

Velen van ons hebben het beeld van haveloze armen, zij zelfs geen onderbroek konden dragen.

Het gepeupel, zeg maar. Maar wat blijkt: onder de naam sans-culotten gaan heel andere en soms heel verschillende krachten samen: de kleine en middelgrote kooplieden-ondernemers, de middenstand zeg maar, de meesters en de gezellen in de kleine zelfstandige bedrijfjes, kortom: het waren de ambachtlieden en de winkeliers, en hun personeel. En die middenstanders werden politiek vertegenwoordigd door ... elementen van de burgerij. Notarissen, advocaten, militairen ook, door de meest linkse Montagnards, de meest revolutionaire fractie van de Jacobijnse partij.

De sans-culotten was dat deel van de stedelijke bevolking dat het nauwst met de armste volksmassa's verbonden was, die hun stem hoorde en kende, die wist dat het volk gedreven werd door honger én een heel diep streven naar erkenning, ze maakte hiervan hun programma, en waren in staat die havelozen op de been te brengen.

Grote bedrijven met arbeiders waren er toen nauwelijks, arbeidersorganisaties al helemaal niet, de arbeiders kwamen in die ganse periode van 10 jaar nergens aan bod, alléén Babeuf en enkele medestanders vertolkten hun politieke aspiraties -het verbod op uitbuiting, het afschaffen van het privé-bezit van fabrieken en andere productiemiddelen-, deze werden in 1797

dan ook guillotineerd, maar hun ideeën werden doorgegeven, en kwamen via Marx tot ons.

DE FRANSE REVOLUTIONAIRE POLITIEKE WOORDVOERERS,

waren allemaal, van de eerste tot de laatste, van Danton, Marat, Saint-Just tot Robespierre, en de duizenden anderen... elementen uit de burgerij, die gestudeerd hadden, sommige ook uit de aristocratie, die de "andere kant" gekozen hadden. Hoe zou het anders kunnen, voor het gewone volk bestond er niet eens onderwijs, zij hebben dat ingevoerd, en wat meer is, er was onder het volk niet eens een gemeenschappelijke taal, iedereen sprak een eigen dialect, zij hebben daarop met succes gewerkt. Door de ontwikkeling van de strijd in de loop van die 10 jaar viel die groep uiteen in verschillende fracties, die elk weer verschillende klassen en klassenbelangen vertegenwoordigden. De eerste splitsing was die tussen de Girondijnen, de bourgeoisie die naar een compromis met de koning en de adel streefde, en de Jacobijnen, die vanaf het begin....

ROBESPIERRE, DE BLOEDHOND... OF DE CONSEQUENTE REVOLUTIONAIR...

Op grond van zijn studie van onnoemelijk veel documenten besluit Soboul dat de jonge advocaat uit Arras, Robespierre het beste voorbeeld is van de revolutionaire voorman, integer, onkreukbaar, consequent, hij bleef van het begin tot het einde altijd trouw aan de oorspronkelijke doelstellingen van de Jacobijnen. Hij trok het revolutionair en diep-democratisch gedachtegoed van de Jacobijnen heel consequent door en was daardoor, samen met Marat, maar vooral na diens moord, op 13 juli 1793, de meest geliefde leider van het volk.

Robespierre was helemaal geen extremist, zoals hij soms afgeschilderd wordt,

In 2 januari 1792 had hij zich als enige met grote moed verzet tegen de oorlogspolitiek.

Op 27 juli 1793 werd hij door de Conventie (het parlement) aangesteld in het Comité van openbaar welzijn. Dat Comité was samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende politieke stromingen, van conservatieven tot sympathisanten van de sans-culotten. Robespierre was binnen dat Comité -door zijn grote reputatie- de

onbetwiste leider. Hij was de onbaatzuchtige en de onomkoopbare, de enige man in de Franse geschiedenis die deze naam ooit verdiend heeft, schrijft Soboul. Hij was een man van beginselen, die zich echter als staatsman wist te plooiën als de omstandigheden dat nodig maakten. Voor hem berustte het hoogste gezag geheel bij het parlement, en hij beklemtoonde dat dat dat parlement én de regering één moeten zijn met het volk. Hij kwam met grote welsprekendheid op voor onderwijs en vorming voor de allerarmsten (pag. 275 en volgende). Het Comité van openbaar welzijn, iedere maand opnieuw gekozen, was 1 van de 21 comités die in de schoot van het parlement gevormd waren; het hield rechtstreeks toezicht op de algemene politiek, het werk van alle bestuursorganen en alle ambtenaren, ook op de ministers en de uitvoerende commissies. Men zou het wat de vorm betreft kunnen vergelijken met de Raad van Hoeders in het Revolutionaire Iran. Daarnaast was er ook het Comité van algemene veiligheid, het ministerie van het Schrikbewind. Zij die deelgenomen hadden aan een opstand tegen de Revolutie, de aristocraten die gevlucht waren, en nu terugkeerden om hun bezittingen terug in handen te krijgen, en priesters die de eed van trouw aan de republiek geweigerd hadden, verbannen waren en nu illegaal terugkwamen om samen met de aristocratie hun positie opnieuw te herstellen, voor hen was er geen genade.

Robespierre wordt doorgaans verantwoordelijk gehouden voor het Schrikbewind vanaf augustus 1793. Soboul toont aan dat dat niet het geval was: de druk van het volk dwong het aarzelende parlement tot radicale maatregelen.

Om de meest extremistische elementen te counteren nam het Comité van algemeen welzijn maatregelen om Parijs van graan te voorzien. Robespierre zelf verzette zich tegen de eis tot massa-recrutering voor het revolutionaire leger, door de sans-culotten geëist. Hij sprak zich krachtig uit voor godsdienstvrijheid, tegen de sluiting van de kerken, hoewel hijzelf een uitgesproken voorstander was van de godsdienst van het Opperwezen, Robespierre was net als Rousseau een diep-religieus mens (pag. 296/337). Als de situatie het nodig maakte, sprak hij zich uit voor verzoening met Danton, die toen bij alle radicalen al totaal in discredit was. In januari 94 komt hij tussen tegen alle extremisme, zowel van de ene als van de andere kant. In februari 1794 zet Robespierre zijn ideeën uiteen over het belang van de politieke moraal,

Maximilien de Robespierre

die hij invult met: de deugd, waaronder hij verstaat: inzet voor het algemeen belang, onbaatzuchtigheid en bereidheid tot offers.

In april 1794 legde Saint-Just, zijn nauwste strijdmakker, een rapport neer waarin hij aandrong op mildering van het Schrikbewind, de meest beruchte vertegenwoordigers van het Schrikbewind werden teruggeroepen (pag. 327). Maar de contrarevolutionairen gingen echter verder met hun opstanden en aanslagen: in mei werd op twee revolutionaire leiders geschoten, waaronder Robespierre, het volk was woedend op de aristocratie en eiste vergelding. De vergelding werd een aspect in de burgeroorlog van het volk tegen de tegenstanders van de revolutie, opstandelingen en verraders. 40.000 doden vielen er onder het Schrikbewind. De executies stopten in augustus 1794. Op 26 juli 1794 komt Robespierre scherp tussen in het parlement tegen de verantwoordelijken voor de excessen van het Schrikbewind, twee dagen nadien werd hijzelf geëxecuteerd, zonder enige vorm van proces, samen met Saint-Just, en 90 anderen. Een krachtig gewapend ingrijpen van het Parijse bestuur (de Commune, in handen van de sans-culotten) had dit kunnen tegenhouden, maar daar was er ongeloof en aarzeling (pag.349). Wie zou zoiets aandurven dachten de sans-culotten. Enkele maanden ervoor immers, schrijft Soboul, was "Robespierre door de grote diensten die hij het vaderland bewezen had in de ogen van revolutionair Frankrijk een echte regeringsleider geworden". Het was een gelegenheidscomplot van politieke vijanden die hun ontmaskering vreesden, met de angst als bindmiddel, schrijft hij. De dood van Robespierre en de zijnen betekende het uiteenvallen en nadien het einde van de Revolutionaire Regering. Voor velen het einde van de Franse Revolutie als volksbeweging.

Zaterdag 11 oktober 2014 van 11 tot 19 uur
literair festival HET BETERE BOEK
met als speciaal thema dit jaar: "de
grote oorlog".

in het Liberaal Archief en het Geuzenhuis te Gent.
 Meer informatie zie: www.hetbetereboek.be

Maandag 20 oktober 2014 om 19 uur
Spreekbeurt "Euthanasie" door de
heer Jean-Jacques De Gucht

in VC Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk.
 2 € voor leden en studenten (op vertoon kaart) – niet-leden: 5,00
 € (gewone consumptie inbegrepen).

Geprogrammeerd in oktober of november 2014
om 19 uur

Spreekbeurt over "Sociale dumping"

Door de heer Chris Denys, VRT-journalist arbeids- en sociale problematiek.
 in VC Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk.
 Nadere inlichtingen volgen.

Geprogrammeerd in november of oktober 2014
om 14u30 uur

Stadsbezoek o.l.v. de heer Guido
Dekeyrel, stadsgids.

Nadere inlichtingen volgen.

Vrijdag 12 december 2014 om 20 uur
Voorstelling van het 7de boek van
Jan Van Herreweghe, bibliothecaris:
"Winkeldochters in steraan-
bieding – herinneringen van een
boekenfundamentalist".

Inleidig door prof. Dirk Verhofstadt.
 in De Geus, Kon. Leopold III-plein 71 te 8530 Harelbeke

Zaterdag 13 december 2014 om 19 uur
Statutaire vergadering

Enkel voor leden.
 Nadere inlichtingen volgen.

Persé

Dominique Fiers.

Do 03/07/2014 - 07:16 - deredactie.be
Het Vaticaan heeft de Internationale Vereniging van Exorcisten officiële erkenning gegeven. De groep van 250 priesters die in 30 landen actief is, bevrijdt gelovigen van demonen. Door de pauselijke erkenning valt de vereniging voortaan onder het kerkelijk recht. Paus Franciscus heeft het in zijn toespraken regelmatig over de duivel. Vorig jaar legde hij zijn handen op het hoofd van een man die bezeten zou zijn door vier duivels. Exorcisten noemden het gebed een bevrijding van satan. Het hoofd van de Internationale Vereniging van Exorcisten, Fransesco Bamonte, noemde de goedkeuring door het Vaticaan een "bron van vreugde". "Exorcisme is een vorm van liefdadigheid ten aanzien van zij die lijden", vertelde hij in L'Osservatore Romano, de krant van het Vaticaan.

Nog maar een geluk dat we nu een progressieve paus hebben, wat zou het zijn met een andere?

Lezers Schrijven

De Vrijzinnige Vink

Ik was mijn vertrouwen in de vinkenzetters al eerder verloren. Via het WTV-journaal vernam ik immers dat de nationale kampioen 1056 liedjes in een uur gezongen had. Die vogel zingt 18 liedjes per minuut, en dat een uur lang! Om de drie komma zoveel seconden een deuntje getiteld: ring tsjing tsjing suskewiet. Je moet het eens proefondervindelijk zelf uittesten om 18 keer na elkaar ring tsjing tsjing suskewiet op te dreunen. Je hebt je al verzongen na de derde herhaling, en stel van niet, dan nog slaag je er niet in om 18 liedjes in één minuut te vertolken. Die vogels wel, en de vinkenzetters die omstreeks 9u15 met plastic roos naar huis fietten, zijn er trots op en overtuigd dat hun lievelingsdier hier plezier aan beleeft. Als Tom Boonen aan 45 km per uur de Kwaremont fietsgewijs opvliegt, spreekt iedereen schande over de doping die hier mee gepaard gaat, maar 1056 liedjes in een uur lijkt voor de vinkenier een fluitje van een cent en kritiekloos aanvaardbaar.

Nu blijken vinkenliefhebbers ook nog vrijzinnig te zijn, of althans een fractie ervan, en verontwaardigd omdat ze niet in de kalender stonden. Vrijzinnige vinkeniers die lezersbrieven schrijven, kunnen rekenen op mijn eeuwig wantrouwen. En zij argumenteren dan nog dat "onnodig dierenleed veroorzaken" niet tot de vrijzinnige grondregels van het democratische humanisme behoort. Probeer deze zinsnede eerst eens 18 keer na elkaar zonder struikelen uit te spreken, vooraleer je voor de rechten van de vinkeniers durft op te komen!

Je zult maar kind zijn van een vrijzinnig vinkenier en in Zoeklicht moeten lezen dat je vader zijn vogeltjes liever verzorgt dan naar jou omkijkt!

En dan die stieren, die blijkbaar discutabele voortrekkers zijn van een volksbeweging! Ik mag er niet aan denken dat die tere kleine vogeltjes uit hun beschermende kooitjes worden gehaald en zomaar in concurrentie gedropt worden met die duizend kilo's wegende gedrochten. Alléén omdat hun repetitief gefluit in het eigen blad niet werd vermeld.

En wat te zeggen van de hoofdredacteur die dit durft te publiceren! Een levenslange verbanning van de pagina's van Zoeklicht is een te milde straf voor deze nastrevers van het eigen gelijk. En de jagers? De vissers? De duivenpieten...

Als zij zich durven vrijzinnig noemen en de euvele arrogantie hebben om lezersbrieven te schrijven, dan van hetzelfde laken een broek!

Marc Boone

Met deze lezersbrief wordt het publieke debat in Zoeklicht afgesloten.

Over de grond van de zaak, namelijk het al dan niet publiceren van de aankondiging in de toekomst, zal worden geoordeeld door de redactieraad, die zoals al vaak herhaald open is, maar waarin enkel de redactieleden stemrecht hebben. Dat is al jaren ons beleid en dat wensen we zo te houden.

De AVK op museumbezoek

Op uitnodiging van UGent bracht de August Vermeylenkring Kortrijk een bezoek aan het Museum van Deinze en van de Leiestreek. Dit bezoek paste in het kader van een wetenschappelijk onderzoek.

In dit museum wandelden we doorheen de collectie, die bestaat –zoals het de bedoeling was bij de oprichting– enkel uit werken door kunstenaars die er gewoond en/of gewerkt hebben. Er was een mooie verzameling van allerlei voorwerpen van kort na WO I te bezichtigen en natuurlijk ook een mooie reeks schilderijen.

Achteraf vulden we een vragenlijst in onder begeleiding van de onderzoekers, die daarna kort werd besproken. Het was een zeer geslaagd bezoek met een hartelijke ontvangst en als afsluiter koffie of frisdrank met versnaperingen.

Lezingen August Vermeylenkring

Zivilarbeiter

De slaven van de Grote Oorlog

Lezing door Donald Buyze

donderdag 16 oktober 19.30u

VC Mozaiek

Wereldoorlog I: triomf of zwanenzang van de Belgische natiestaat

Lezing door Bruno De Wever

dinsdag 4 november 19.30u

VC Mozaiek

Lotgenotengroep jongeren en verlies in het huisvandeMens in Kortrijk

Jongeren die geconfronteerd werden met een ingrijpend verlies en daarover graag willen praten met andere jongeren, vinden te vaak moeilijk een weg naar lotgenoten. Een nieuw initiatief in Kortrijk wil daarop een antwoord bieden. Rouwconsulent Frédérique Vanassche en vrijzinnig humanistisch consulent Katrien Callens starten een lotgenotengroep voor jongeren van 14 tot 18 jaar. Zij kunnen maandelijks samenkomen in het huisvandeMens in Kortrijk, Overleiestraat 15a.

De eerst volgende bijeenkomst vindt plaats op **woensdag 10 september 2014 van 18u tot 20u**. De volgende datums in het najaar zijn ook reeds geprikt: **8 oktober en 5 november, telkens van 18u tot 20u**.

Geïnteresseerde jongeren kunnen zich inschrijven via kortrijk@deMens.nu. Deelname is kosteloos.

Meer info:
Katrien Callens
tel. 056/25 27 51
katrien.callens@deMens.nu

Frédérique Vanassche
tel. 0472/73 24 77
vanassche.frederique@gmail.com

Men zegge het voort, zodat jongeren hun weg vinden.

Met bloed doordrenkte baard

Daniël Galera

Daniël Galera (Sao Paulo 1979) is een jonge Braziliaanse auteur. Na het graphic novel *Cachalote* is dit zijn derde roman. Met deze vertaling wordt hij voor het eerst voorgesteld aan het Nederlandstalige lezerspubliek.

Zwemmer trekt naar een dorp aan de zee, Garopaba, met de hond van zijn overleden vader. De hond van zijn vader wordt een verhaal in het verhaal. Hij gaat op zoek naar zijn grootvader die in het dorp op spectaculaire manier is verdwenen. Is hij vermoord of is hij ontsnapt?

Tot hij bekend maakt wie hij is en wat hij komt doen, is hij geliefd en wordt opgenomen in het dagelijks leven. Ondanks zijn neurologische aandoening die contact met mensen bemoeilijkt, slaagt hij erin zich ter plaatse te integreren. Eens de dorpelingen weten dat hij de kleinzoon van Gauderio is, sluiten ze zich echter van hem af en wordt hun houding vijandig. Hij woont vlak aan zee, traint er, heeft een paar relaties, werkt in het plaatselijk zwembad. Hij trekt rond en zoekt.

Zwemmer is een man op zoek naar loutering. Hij moet met zichzelf in het reine komen in de zelf gekozen nieuwe wereld aan het strand.

Hoe verder zijn zoektocht naar zijn grootvader gaat, hoe meer hij vervreemdt en hoe vreemder hij zich gaat gedragen. Beetje bij beetje wint hij informatie, zijn hospita die hem aanvankelijk een vreemde snuiter vindt, zal hem uiteindelijk op weg helpen. Maar hij zal verder moeten met zijn moeilijke opdracht, via de zee de bergen in, naar de grootstad bij de hoeren met hun tatoeages en terug. Uiteindelijk zal hij op een illustere manier geconfronteerd worden met zijn grootvader. Het wordt voor hem duidelijk dat hoe verder hij vordert in zijn zoektocht, hoe meer kans hij maakt dezelfde weg als Gauderio op te gaan. Er komt een definitieve confrontatie met de bevolking die wat westernachtig aandoet. Zal hij die confrontatie overleven en komt er eindelijk loutering?

GALERA Daniël, Met bloed doordrenkte baard
ATLAS, 2014
ISBN 9789025442262

Het boek start met een wat vreemde inleiding die, zoals het hoort, pas laat duidelijk wordt. Het is echter veel meer dan een detective roman of een pageturner.

Galera beschrijft indringend het gewone leven in het dorp met zijn traditionele visserij, zijn cafés. De richting van de wind en het karakter van de zee zijn evengoed personages als de wel heel vreemde hoteluitbater.

Dit is een goed geschreven roman met een merkwaardig verhaal, doorspekt met filosofische gedachten over leven en liefde. Heeft wat van de geheimzinnigheid die Roberto Bolano aan zijn boeken weet mee te geven.

**De Stichting
voor morele bijstand
aan gevangenen (SMBG)
viert haar vijftigjarig bestaan,
kom deze feestelijke gebeurtenis
met ons vieren!**

VOORDRACHTEN – GETUIGENISSEN

EEN HALVE EEUW ACTIEF IN DE GEVANGENISSEN: STAND VAN ZAKEN EN TOEKOMSTPERSPECTIEVEN

VRIJDAG 3 OKTOBER 2014 - HUIS VAN DE INTERNATIONALE VERENIGINGEN, WASHINGTONSTRAAT 40 - 1050 ELSENE

14.30 UUR – 18.00 UUR

Academische zitting gevolgd door een drankje
(gratis - inschrijving verplicht)

19.30 UUR

Diner

(betalend – inschrijving verplicht)

Met **Philippe Mary**, criminoloog ULB
en **Sonja Snacken**, criminologe VUB

Inschrijven vanaf 1 september.

Congé Payé

Erratum

In het vorige nummer werd het artikel “Congé payé” zeer ten onrechte toegeschreven aan de fijnzinnige geest en scherpe pen van Gaby Moreels in plaats van aan Sybille Vanweehaeghe.

Aandachtige lezers zullen aan de hand van de tekst al gemerkt hebben dat sommige passages niet aan een man kunnen ontsproten zijn.

Bovendien ging een bijpassende foto onderweg verloren. U vindt hem hierbij.

Duizend maal verontschuldiging aan Sybille, aan Gaby en aan de lezers.

Kunstkring De Geus Harelbeke Kalender 2014-2015

Oktober 2014: Buren bij kunstenaars

Dit jaar wil Kunstkring De Geus als groep deelnemen. Een oproep aan de leden bleef evenwel zonder gevolg. Het wordt dus een tentoonstelling van de bestuursleden:
Martine Thomas: schilderijen
Pier Bossuyt: grafiek
John Maes: grafiek
Toon Maes: fotografie
Dirk Goethals: grafiek

Voor de gelegenheid is de Geus open op 18 en 19 oktober van 10 tot 17 u.

Ook de andere zondagen van de maand is de tentoonstelling te bekijken.

November 2014: Project De Grootte

Oorlog

Tijdens de maand november brengt De Geus De Grootte Oorlog onder de aandacht.

Aan de leerlingen zedenleer van de basisscholen in Harelbeke wordt de "opdracht" meegegeven om hun impressies weer te geven over de WO1 of oorlog in al zijn aspecten. Impressie die zowel individueel als in groepsverband mogen gebracht worden. Het project wordt educatief begeleid door de leerkrachten zedenleer.

Daarnaast wordt ook een lezing gegeven door dhr. Filip Vannieuwenhuysse die een aantal verborgen aspecten bespreekt over WO 1 en door dhr. Donald Buyze die het heeft over de Zivilarbeiter, een onderbelicht aspect van WO1.

December 2014: Fotoclub Diafo

De bekende Harelbeekse fotoclub werd in 1965 gesticht door Roger Ostijn, die tevens optrad als eerste lesgever. De club werd alom bekend door de fotostudio's die van 1980 tot 1995 jaarlijks ongericht werden. Liefhebbers konden er niet alleen foto's nemen, maar ook zelf ontwikkelen. Over fotografie zegt de huidige voorzitter, Jacques Dewijn: Fotografie is een medium dat voortdurend evolueert. Niet alleen de manier waarop het beeld vastgelegd wordt, ana-

loog of digitaal, maar ook de manier waarop de fotograaf zijn verhaal vertelt varieert in de tijd. Van zuiver documentaire fotografie over technisch zuivere beelden en kitscherige samengestelde foto's. Reeds geruime tijd zien we de fotografie socialer worden. De inhoud, het verhaal dat de fotograaf wil vertellen primeert. Dit vertaalt zich niet altijd in technisch perfecte beelden maar in foto's die een boodschap brengen.

Vrijdag 12 december 2014 vanaf 19u30: Winkeldochters in steraanbieding,

herinneringen van een boekenfundamentalist.

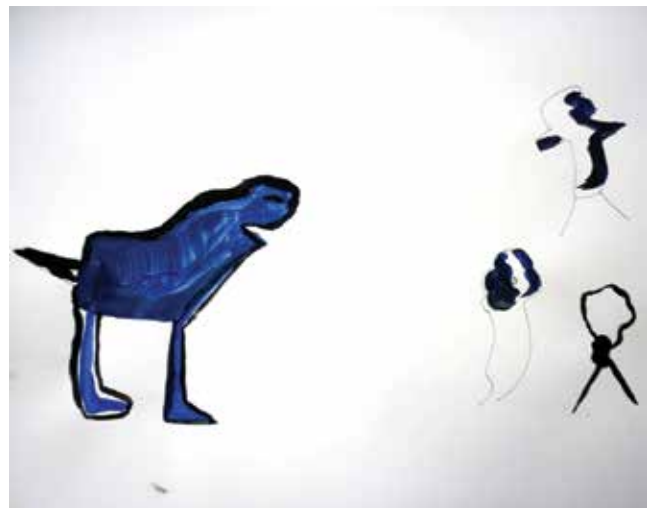
N.a.v. zijn nieuwe publicatie, die eind november verschijnt, zal Jan Van Herreweghe u meenemen in een onvoorstelbare wereld van boeken, boeken en nog eens boeken.

Dirk Verhofstadt, één van de grote fans van Jans boeken, zorgt voor de inleiding.

Januari 2015: Lieselot Derveaux

Lieselot Derveaux studeert de disciplines vrije grafiek en illustratie aan de School Of Arts (KASK) in Gent. Daarnaast is ze lerares aan de academie voor beeldende vorming en maakt workshops voor kinderen en jongeren. Binnen haar sereen werk is onderzoeken een overschrijdende en constante term.

Lieselot speelt graag met haar eigen gedachten en die van de toeschouwers. Zij probeert in haar werk een evenwicht te creëren tussen conceptuele (onder de vorm van performances, videokunst, artists' books...) en figuratieve kunst.

Februari 2015: Paul Dewitte

Paul Dewitte volgde van 2006 tot 2009 de cursus fotografie aan de SABV in Harelbeke en van 2009 tot 2012 de hogere graad fotokunst aan de academie voor beeldende kunst in Gent.

In februari brengt hij in de Geus zijn reeks in de huid een reeks portretten gemaakt in 2012. De reeks viel in 2013 in de prijzen, o.a. ander bij de selection Taylor Wessing Photographic Portrait Prize.

In deze reeks steekt Paul jonge mensen in de kleren van hun ouders. Hij gaat daarmee een stuk verder dan "moest ik in uw schoenen staan ..."

Maart 2015: Annie Messely

Annie Messely is architecte. Daarnaast volgde zij lessen beeldhouwen aan de Kortrijkse academie en modeltekenen aan het vrije atelier van Marke. Zij is voorzitter van de Kuurnse kunstkring Evarist Carpentier en bijzonder actief in het culturele leven in haar gemeente. Over haar werk zegt zij: Liefst maak ik vlugschetsen van menselijke figuren - gekleed of naakt -, café-situaties, mensen in hun habitat, de woonomgeving, mooi of vervallen. Dan is er verf bijgekomen en schetste ik met penseel en in kleur, maar nog steeds dezelfde onderwerpen. Nu schilder ik vooral naakten, zowel op papier als op doek of op borden. Ik boetseer ze in keramiek, naai ze op stof, zet ze op spiegels of op faiencetegels.

April 2015: Philippe Callemeyn

Zoals zo vele jonge Harelbekenaren zette Philippe Callemeyn zijn eerste stappen in de beeldende kunst als leerling van het SAPK. Later studeerde hij textieltekenen en volgde les aan de Kortrijkse Academie. In de jaren '80 sloot hij zich aan bij de groep rond galerie Très en ging zich in Kortrijk vestigen.

Callemeyn raakte bekend met zijn abstracte composities in gemengde techniek. Zijn recente werk bestaat uit installaties, als de beeldende uitdrukking van reflecties over levensvragen als hoe werkt het geheugen.

Mei 2015: SABV

Het seizoen sluit gewoontegetrouw af met een tentoonstelling door één van de afdelingen van de SABV.

Zahir

Een groep mensen komt maandelijks samen in Mozaïek om er gezellig te filosoferen. Filosoferen kan men niet leren maar men kan wel leren filosoferen.

Filosoferen is zich verwonderen, zich iets afvragen, proberen mensen beter te begrijpen. Filosoferen is zeker ook luisteren. Misschien kunnen we daardoor - als we dat wensen en kunnen - bewuster en rustiger leven? Onze manier van denken positief laten beïnvloeden? Socialer en begripvoller leren omgaan met elkaar? Gelukkiger zijn?...Of nog veel meer?

Tijdens onze gespreksavonden komen allerlei onderwerpen aan bod over ons gedrag, leven en welzijn. Soms gaan we wat dieper in op bepaalde standpunten van een filosoof, een interessante film, een boek of krantenartikel. Iets voorbereiden mag, maar is niet echt nodig.

Vanaf nu komen we samen **de eerste donderdag van de maand**.

Voor dit najaar dus 4 september, 2 oktober, 6 november en 4 december in onze vertrouwde stek Café Mozaïek, Overleestraat 15A Kortrijk om 19.30 u.

Wens je langs te komen? Stuur dan een berichtje naar jc.staels@hotmail.com.

Je wordt dan opgenomen in ons ledenbestand en krijgt maandelijks een uitnodiging.

Activiteiten VC Poincaré Waregem

Zaterdag 30 augustus om 18 u
opening tentoonstelling Ives De
Roo: 'Waregem Koerse'

Maandag 1 september 2014
jaarmarkt met optreden van de Pop
Daddy's

Themaweekend: de mens vandaag en morgen

Vrijdag 3 oktober 2014 om 20 u

Opening tentoonstelling 'woord & beeld'

Vrijdag 3 oktober 2014 om 20 u 30 :
Een digitale installatie 'De mens gezien door
jonge ogen...'

Zaterdag 4 oktober 2014 om 14 u
Work-shop werken met klei. Zaterdagavond:
het literaire

Zaterdag 4 oktober 2014 om 18u30
Voordracht: Martijn vertelt over het leven

Zaterdag 4 oktober 2014 om 19u30
Poëzie: Inge Deconinck leest voor uit eigen
werk

Zaterdag 4 oktober 2014 om 20u30
Daniël bekijkt het leven door de bril van
Spinoza

Zondag 5 oktober 2014 om 11u
Filosofie: "wat maakt het leven boeiend?"

Zondag 5 oktober 2014 om 14u
Work-shop schilderen (Keith Haring)

Zondag 5 oktober 2014 om 17 uur
Muzikale afsluiter, music maëstro...

De MENS, vandaag en morgen...

Tijdens het braderie-weekend van 3, 4 en 5 oktober 2014 organiseert de Waregemse afdeling van het Vermeylenfonds een thema-event: **De MENS, vandaag en morgen...**

Als vrije mensen willen wij nadenken over 'het leven' en 'de samenleving' nadenken en dit op een cultureel verantwoord en creatieve manier. Wat telt is de mens, het leven en de samenleving hier, nu en morgen. Onze waarden zijn openheid, verdraagzaamheid en vriendschap. Onze instrumenten zijn

WOORD, BEELD en MUZIEK

- Opening van de tentoonstelling: 'woord & beeld' (Sabine en Filip)

- Vrijdagavond opent onze jongerenbeweging Jump met een digitale installatie 'De mens gezien door jonge ogen...'

- Zaterdagmiddag om 14 u een doe-activiteit ; werken met **klei**. Corry leert ons 'de maakbare mens' te boetseren.

- Zaterdagavond: het literaire drieluik:

18u30 – 19u30 – 20u30

Martijn brengt een intens verhaal over het leven : een boeiende en eigenzinnige kijk...

Inge Deconinck leest voor uit eigen werk: poëzie met inhoud

Onze huisfilosoof Daniël bekijkt het leven door de bril van Spinoza

- Zondagvoormiddag '**Filochaufieren**': samen met Lieven en Sabine in een gezellige sfeer nadenken en van gedachten wisselen over " wat maakt voor ons het leven boeiend?".

- Zondagmiddag om 14 u andermaal een doe-activiteit voor de kleinsten onder ons: Corry leert ons hoe **kleur** te brengen in het leven. De figuurtjes van Keith Haring zijn hierbij onze leidraad.

- Zondagavond om 17 uur: muzikale afsluiter, music maëstro... we swingen de pannen van ons plat dak.

Inschrijven vooraf (vanaf 20 augustus 2014):
één adres: vcpoincare@telenet.be
Voor meer info: filipdheedene@hotmail.com

Activiteitenkalender

ORGANISATIE

TIJDSTIP

ACTIVITEIT

PLAATS

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS
SEPTEMBER			
POINCARÉ	Maandag 1	Optreden van 'Pop daddy's' naar aanleiding van Waregem Koerse	Poincaré
HV KORTRIJK	Donderdag 4	Zahir: 'filosofisch praten over de dingen de levens'. Info JC Staels (j.c.staels@hotmail.com)	Mozaïek
HUISVDMENS KORTRIJK	Donderdag 4	Project 'Jongeren en Pesten'	Mozaïek
DE GEUS	Zaterdag 6 om 08.00 u	10e daguitstap vc De Geus: "Tinnen Bruiloft"	De Geus
UPV KORTRIJK	Dinsdag 9 om 14:30 u	Lezing: 'Katholicisme en secularisering' door Patrick Loobuyck	Mozaïek
POLYFINARIO	Vrijdag 12 om 19.00 u	Poly-Podium met Apres-Roots	Mozaïek
MOZAÏEK	Zaterdag 13	Congres Federatie Vrijzinnige Centra: 'Vrijzinnigheid in de Communicatie'	De Geuzetorre Oostende
OMV AVELGEM	WE 19-21	20e Plantjesactie ten voor dele van KOM OP TEGEN KANKER	Kortrijk
MOZAÏEK; V+, BIB	Maandag 22	1e bestuursvergadering schooljaar 2014-2015	De Meibloem Avelgem
POINCARÉ	Woensdag 24 om 19:30 u	VrijSprak - Mens zijn in een technologische wereld (filosofische lezingenreeks) (1/3): de alomtegenwoordigheid van de techniek (M. Van Den Bossche)	Vorming +
DE BEZATSE	Donderdag 25	Inleiding in de filosofie met Prof Van Bellingen (VUB)	Poincaré
DE GEUS	Vrijdag 26 om 20.00 u	Jaarlijkse Quiz	De Bezatse
MOZAÏEK	Zaterdag 27 om 14.00 u	Gezinsfietsocht "Willy Plovie"	De Geus
	Zondag 28 om 19.00 u	Laatstezondagconcert met Superior Dance Band: 'Indian Summerparty' met cocktailbar	Mozaïek
OKTOBER			
HV KORTRIJK	Donderdag 2 om 19.30 u	Zahir: 'filosofisch praten over de dingen de levens'. Info JC Staels (j.c.staels@hotmail.com)	Mozaïek
ANTIPODE	Vrijdag 3 om 20:00 u	Reiscafé: Kumbh Mela – Allahabad (India) door Marc Mattelaer	Mozaïek
POINCARÉ	WE 3-5	Thema weekend: "de mens vandaag en morgen"	Poincaré
OMV AVELGEM	Zaterdag 4	Gezins- en daguitstap naar Mechelen. info@ovm-avelgem.be	
MOZAÏEK; V+, BIB	Woensdag 8 om 19:30	VrijSprak - Mens zijn in een technologische wereld (filosofische lezingenreeks) (2/3): de impact van (sociale) media in ons leven. (Yoni Van Den Eede)	Vorming +
WF KORTRIJK	Zaterdag 11 van 11-19 u	Literair festival HET BETERE BOEK. Info www.hetbetereboek.be	
HV KORTRIJK	Zondag 12 om 11.00 u	"En de 7e dag is er het woord"	Mozaïek
UPV KORTRIJK	Dinsdag 14 om 14:30 u	Lezing 'een reis door Europe en de Grote Oorlog' door Korneel De Rynck	Mozaïek
POLYFINARIO	Woensdag 15 om 14:00 u	Kidsay (speelnamiddag voor de kleintjes)	Mozaïek
AVK KORTRIJK	Donderdag 16 om 19:00 u	Lezing: "Zivilarbeiter: de slaven van de Grote Oorlog" door Donald Buyze	Mozaïek
DE GEUS	WE 18-19 om 10.00 u	"Buren bij kunstenaars": tentoonstelling leden Kunstkring	De Geus
WILLEMSFONDS KORTRIJK	Maandag 20 om 19:00 u	Voordracht: " Euthanasie" door JJ De Gucht	Mozaïek
MOZAÏEK; V+, BIB	Woensdag 22 om 19:30	VrijSprak - Mens zijn in een technologische wereld (filosofische lezingenreeks) (3/3): de rol van wetenschap en techniek in maatschappelijke controverses (Gerd Goeminne)	Vorming +
POINCARÉ	Donderdag 23	Inleiding in de filosofie met Prof Van Bellingen (VUB)	Poincaré
MOZAÏEK	Zondag 26 om 19:00 u	Laatstezondagconcert met Superior Dance Band	Mozaïek
DE BEZATSE	Vrijdag 31 om 14.30 u	Haloween doe- en speelnamiddag	De Bezatse
ANTIPODE	Vrijdag 31 om 20:00 u	Reiscafé	Mozaïek

Zoeklicht sprak met **Jelle Janssens** **“Vrijzinnigen is een werkwoord”**

Op weg naar Lauwe, grensgemeente voor een interview. Jelle Janssens, drummer bij The Kentucky Dare Devils. Duivels, maar met een hoorcollege over vrede in het vooruitzicht. Israel bombardeert Gaza. Een woordenvloed is twee uur lang niet te stoppen. Zoeklicht luisterde.

Zoeklicht: Je opvoeding was sociaal en vrijzinnig ?

Jelle Janssens: Ik kom uit een sociaalvoelend nest. Mijn vader was een taaie vakbondsman, mijn moeder een groene multiculturele madam. Ik kreeg een rood-groene multi culti opvoeding. Na het lager onderwijs volgde ik Latijn-Grieks in de Drie Hofsteden en het Atheneum van Kortrijk. Daarna volgde ik een jaar bijzonder wetenschappelijke vorming aan het Atheneum te Gent. Het doel was de Militaire school, maar ik werd “niet batig gerangschikt” en volgde daarom een korte termijn programma voor officiersopleiding. Een praktijkgerichte opleiding in Zedelgem en daarna naar de infanterieschool in Arlon. Daar hadden ze in Aspérulange

een trainingsdorp gebouwd. In dat dorp trairden we met lasers en alles voor directe oorlogsvoering. Daar weet je pas hoe weinig kans op overleven soldaten in een oorlog hebben: ze houden er rekening mee dat 1/3 er niet heelhuids uitkomt. Dit stemt tot nadenken. Ik trok naar het leger omwille van de humanitaire opdrachten, maar ook een beetje voor het heroïsme. Sommige van mijn vrienden waren verlekkerd op wapens, voor mij was dat echter puur mechaniek. Toch kreeg ik daar het deksel op mijn neus: in het Atheneum voerde ik graag het hoge woord, in het leger moest ik op zoek naar verhoudingen. Je komt binnen als ‘nutteloze’ burger en je wordt hervormd tot ‘nuttige’ militair. Hoewel je in het begin spontaan

denkt aan taferelen uit de film van Kubrick “Full Metal Jacket” verloopt dit proces eerder onbewust en merk je dat je individueel en collectief inderdaad in dat denkpatroon mee stapt. Hoewel het leger een mooie (levens)ervaring was, wist ik dat ik daar niet mijn leven zou slijten maar ik wist niet zo meteen wat gedaan.

Zoeklicht: Je had geluk, Leen kwam in je leven? Een “engel” als leidraad?

Jelle Janssens: Leen studeerde Romaanse talen en ik dacht bij mezelf dat ik best ook wel de universiteit zou aankunnen. Ik koos criminologie aan de Universiteit Gent. Een bewuste keuze, maar de bijkomende kosten (boeken, syllabi) waren hoog. Ik overleefde

door bij te klussen. Na een bijkomende opleiding in overheidsmanagement en een passage als wetenschappelijk medewerker sociale economie, begreep ik dat ik me beter thuis voelde in de sociale wetenschappen dan in de economische. Nu werk ik onder leiding van onder andere Brice De Ruyver aan de vakgroep Strafrecht en Criminologie. Ik doctorerde over politiemissies in conflictgebieden met een case study van Kosovo. Ik ben daar geweest en heb zelf mensen geïnterviewd over hoe de toestand daar is, het komt dus niet uit een paar boekjes lezen. Kosovo ligt op een strategisch belangrijk punt: midden in Europa, en werd genoemd als poort voor drugs- en mensenhandel. Westerse inlichtingendiensten lopen elkaar daar voor de voeten. Vaak stellen ze zich voor als visumexpert: zo kunnen ze iedereen ondervragen en uithoren. Ook Kosovaarse inlichtingennetwerken zoals het beruchte SHIK zijn heel actief en zijn er in geslaagd hun tentakels over Kosovo, maar ook daarbuiten te verspreiden. Wij, in het Westen, denken alleen op korte termijn: wij willen dat in vijf jaar jarenlange gewapende conflicten in een handomdraai opgelost zijn. Wij investeren in verkiezingen,

militaire en politieopleiding. Maar het traditionele grote samenlevingssysteem vraagt veel meer tijd om echte veranderingen en een democratisering door te voeren.

Zoeklicht: Wat is voor jou vrede ?

Jelle Janssens: Dan grijp ik terug naar begrippen die gangbaar zijn binnen de Verenigde naties: bevrijd zijn van angst en behoefte. Een combinatie van goeie levensstandaarden, maar ook de mogelijkheid om je persoonlijk te ontplooiën, los van alle tegenslagen. Om tegenslagen op te vangen heb je vangnetten nodig. Levensbeschouwelijk vind ik me in het liberalisme, maar sociaaleconomisch ben ik socialist. Daarom gaat mijn vrijzinnig engagement hand in hand met mijn politiek engagement bij sp.a. Ik ben “wakker” geworden toen ik zag hoe, jaar na jaar, heel veel mensen voor het Vlaams belang stemden. Het was opnieuw Leen die me zei : “stop met erover te zagen tegen mij, doe er dan iets aan”. Toen ik naar Lauwe verhuisde sprak Marc Casteleyn van “de Bezatse”, het vrijzinnig centrum uit Menen, me aan en vroeg of ik secretaris wou worden. Het engagement hoort erbij, want vrijzinnig humanisme is voor

mij geen passief begrip. ‘Vrijzinnigen’ is een werkwoord, je moet actief op zoek durven gaan naar informatie, die onderzoeken en erover reflecteren, maar ook durven de vrijzinnige waarden te beleven en propageren.

Zoeklicht: Hoe vul jij vrijzinnigheid in?

Jelle Janssens: Vrijzinnigheid is eenvoudig de methode waarmee je humanisme in vult. Er zijn katholieken die de mens centraal stellen, maar ze hebben een andere methode. Ik ben atheïst, ik aanvaard dat het leven hier en nu eindigt en ik wil dit positief invullen. Daarbij zijn de slogans van de Franse revolutie een leidraad: vrijheid (liberté), broederlijkheid (fraternité), gelijkheid (égalité) . Ik kom dan terecht bij het vrij onderzoek en mijn job. De universiteit dreigt door te slaan naar het economisch marktdenken en meet aan het aantal publicaties je prestaties. Wat is hiervan de meerwaarde voor de maatschappij? Onderzoek wordt niet altijd gebruikt in het politiek beleid. Maar het kan mijn taak als lesgever van de universiteit beter maken. En verandering start toch veel met opleiding en onderwijs ?

overleiestraat 15a - 8500 kortrijk - 056/ 37 16 15
vc.mozaiëk@skynet.be - www.vcmozaiëk.be

Ik kom op voor mijn opa

Zin om de handen uit de mouwen te steken voor Kom op tegen Kanker? Help ons om mee azalea's te verkopen tijdens de 20ste editie van het Plantjesweekend op 19, 20 en 21 september.

Maak samen een vuist tegen kanker. Neem contact op met:

het coördinatiecentrum voor onze stad:
vrijzinnig centrum mozaïek vzw
overleiestraat 15a, 8500 kortrijk
056 37 16 15
kotk.kortrijk@skynet.be

Kom op tegen Kanker

De feesteditie van het Plantjesweekend heeft je nodig!

Al sinds 1995 verkopen duizenden vrijwilligers tijdens het derde weekend van september azalea's. Ook onze gemeente doet mee! Misschien kocht je zelf al een azalea aan een verkoopstandje of tijdens een huis-aan-huisverkoop? Wij hopen dat je dit ook deze keer doet.

In 2014 viert het Plantjesweekend haar 20ste verjaardag en we zijn op zoek naar extra helpende handen om van deze feesteditie een ongeëvenaard succes te maken. Zin om mee te doen?

De verkoopactie vindt dit jaar plaats op 19, 20 en 21 september. Je kan zelf kiezen hoelang je wil helpen: een paar uur, een namiddag, een hele dag ... Tijdens de verkoop draag je een badge waardoor je herkenbaar bent als officiële verkoper van Kom op tegen Kanker. En wees gerust, je staat nooit alleen aan een verkoopstand, je kan aansluiten bij mensen die al ervaring hebben. Bij hen kan je ook terecht met een eventuele vraag.

Als verkoper heb je folders ter beschikking die je kan meegeven als mensen vragen waar het geld van de verkoop naartoe gaat. Daarin staat uitgelegd naar welke projecten het geld gaat: naar psychosociale projecten voor kankerpatiënten, naar het Kankerfonds, naar hulp voor kinderen met kanker enz.

De actie kan rekenen op promotie via een spotje op radio en tv, en voorzitter Frank Deboosere vermeldt het Plantjesweekend graag tijdens zijn weerbericht. Ook de stad Kortrijk verleent - zowel financieel, logistiek als promotie-nee-, zijn medewerking.

Azalea's verkopen is een prettige manier om je in te zetten voor Kom op tegen Kanker.

Koop jij een azalea? Doe je mee? Of wil je graag nog meer info? Neem dan contact op met het coördinatiecentrum voor Kortrijk: Vrijzinnig Centrum Mozaïek vzw, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk - 056 37 16 15 - kotk.kortrijk@skynet.be

Uitstraling Permanente Vorming VUB

UPV Lezingen

Dinsdag 9 september 2014

Katholicisme en secularisering

Prof. dr. Patrick Loobuyck, hoofddocent
Levensbeschouwing Universiteit Antwerpen

Onze samenleving is nu levensbeschouwer-
lijk divers maar was lange tijd vrij homogeen
katholiek. Naast een historische duiding zal deze lezing
voornamelijk ingaan op de secularisering en ontzuiling en
de gevolgen die dat heeft voor Kerk en maatschappij.

Dinsdag 14 oktober 2014

Een reis door Europa en de Grote Oorlog

Dhr. Korneel De Rynck, historicus en auteur

Een eeuw na het uitbreken van de Eerste
Wereldoorlog reisde Korneel De Rynck door
Europa, langs de belangrijkste plaatsen van de oorlog. Hij
vond overal sporen terug, bezocht monumenten en be-
graafplaatsen, en sprak met gepassioneerde kenners. In
zijn boek Ijzeren Oogst verweeft hij die tocht met het his-
torische relaas. Het verhaal begint bij de straathoek in Sa-
rajevo waar de Oostenrijkse kroonprins Franz Ferdinand
werd vermoord. De laatste halte is het bos van de wapen-
stilstand, bij Compiègne. Onderweg rijdt hij onder meer de
Duitsers achterna tijdens de Tannenbergslag, beklimt hij
de bergen van Caporetto en spreekt hij bij Verdun met de
burgemeester van een vernield dorp. In deze lezing neemt
de auteur je mee naar de meest interessante plaatsen van
zijn WOI-tocht.

Dinsdag 18 november 2014

De rol van de kunstenaar in de maatschappij

Dhr. Peter Jonnaert, kunsthistoricus

Reeds vanaf de oudheid was er een haat-
liefde verhouding tussen maatschappij en
kunstenaar. In deze lezing verklaart PETER JONNAERT
het wantrouwen ten aanzien van kunstenaars dat geregeld
terug zal keren. Je ziet voorbeelden van grote kunstenaars
doorheen gans de kunstgeschiedenis wiens werk werd be-
schouwd als ontaarding van de morele waarden en een uit-
ting van een decadent individualisme. We constateren hoe
velen toch hun eigen weg vervolgden met een persoonlijke
kritische kijk op de wereld. In deze lezing zien we dat de
integere kunstenaar van vandaag ook nog wil confronteren
en inspelen op het geweten van de mens.

UPV Lezingen

Dinsdag 9 december 2014

Atheïsme als basis voor de moraal

Dr. Dirk Verhofstadt, Moraalwetenschap-
pen UGent

In de loop van de geschiedenis is de mens
erin geslaagd om de aardrijkskunde, de ge-
neeskunde, de wiskunde, de scheikunde, de natuurkunde
en de astronomie los te koppelen van religieuze dogma's.
Dat gebeurde nadien ook met het recht en de biologie. Het
wordt hoog tijd om nu de ethiek te ontdoen van religieuze
ballast. Vandaar dit pleidooi voor atheïsme als basis voor
de moraal. Dat betekent niet dat mensen ongelovig moeten
worden. Elke mens gelooft wat hij wil, maar niemand mag
zijn of haar geloof opdringen aan een ander.

De auteur wijst op de negatieve houding van religies ten
aanzien van andersgelovigen, ongelovigen, vrouwen, ho-
moseksuelen, seksualiteit, wetenschap en burgerlijke wet-
geving. Hij toont aan dat de basis van de moraal niet stoelt
op godsdienstige bepalingen maar op de rede en dat de
wereld daardoor menselijker en dus beter wordt. Hij ont-
wikkelt bovendien zelf Tien Seculiere geboden die moreel
hoogstaander zijn dan de Tien Geboden van de Bijbel. Vele
deugden, die door godsdiensten werden gekaapt en zelfs
misbruikt, zoals hoop, liefde, barmhartigheid, eerlijkheid en
rechtvaardigheid plaatst hij in een seculier humanistische
context.

De auteur sluit hiermee aan bij de eeuwenlange strijd voor
emancipatie en zelfbeschikkingsrecht van elke mens, wat in
het verlengde ligt van de strijd tegen alle vormen van on-
derdrukking in het verleden, zoals het verzet tegen het kas-
tensysteem in India, tegen racisme in Amerika en elders,
tegen de Jodenvervolging in Duitsland, tegen de Apartheid,
tegen de onderdrukking van de vrouw in tal van landen,
ook in onze contreien.

Atheïsme als basis voor de moraal is een oproep voor een
nieuwe Verlichting tegen het obscurantisme van radicale
gelovigen.

PRAKTISCHE INFORMATIE:

Tijdstip: 14u30

Locatie: Vrijzinnig Centrum Mozaïek,

Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk

Meer info: 056 37 16 15 evelien.vc.mozaiek@skynet.be

W <http://upv.vub.ac.be/upv-regionaal>

overleiestraat 15a - 8500 kortrijk - 056/ 37 16 15
vc.mozaiek@skynet.be - www.vcmozaiek.be

Vrij-Spraak: Mens zijn in een technologische wereld (filosofische lezingenreeks)

Techniek is overal, van de hoogste wolkenkrabber tot de kleinste chirurgische ingreep, in de manier waarop oorlog wordt gevoerd en in de manier waarop we met onze vrienden omgaan.

Een leven zonder techniek is letterlijk ondenkbaar. Niet alleen de industrie of het openbaar vervoer, maar ook onderwijs, zorg, toerisme, landbouw, entertainment, media, sport ... bestaan vandaag dank zij de technologische evoluties.

De filosofie van de techniek ontwikkelde zich sterk in de 20ste eeuw. Staat techniek ten dienste van de mens of is het omgekeerd? Hoe kunnen we ons tot techniek verhouden? Kunnen technologen het antwoord bieden op de ecologische e.a. crisissen of moeten we ze ons eerder als een Frankenstein voorstellen?

Drie filosofen die zich verdiepten in het techniek-denken brengen elk een aparte invalshoek.

Deel 1: De alomtegenwoordigheid van techniek

Marc VAN DEN BOSSCHE
wo 24 sep 2014 (19u30-21u30)

Lange tijd is het denken over techniek beheerst geweest door discussies die werden opgestart door de Duitse filosoof Martin Heidegger en de Franse socioloog/filosoof Jacques Ellul. Wie iets kwijt wou over een filosofie van de techniek kon niet naast hun werk kijken. Beide auteurs hebben de naam een eerder deterministische visie te verdedigen: de techniek is alomtegenwoordig en de mens kan er eigenlijk niets meer tegen inbrengen vanuit een vermeende ethische of filosofische autonomie. De techniek is voor beide auteurs een in zichzelf besloten systeem dat enkel de eigen wetmatigheden lijkt te volgen.

Deze visie wordt nu als achterhaald beschouwd. Marc Van den Bossche wil echter tonen dat dit enige nuance vraagt. Misschien moeten we toch oog blijven hebben voor de gevaren van de technische overheersing waar Heidegger en Ellul hebben voor gewaarschuwd? En misschien zijn we toch minder autonoom dan we denken of hopen? Tenslotte duikt dan ook de vraag op hoe we dan kunnen omgaan met de techniek.

Deel 2: De impact van (sociale) media op ons leven

Yoni VAN DEN EEDE
wo 8 okt 2014 (19u30-21u30)

De media veranderen ons gedrag, onze waarneming, hoe we leren. Al is hun invloed moeilijk af te bakenen omdat ze ons hele bestaan doordringen, toch kunnen we heel wat zeggen over de precieze manieren waarop ze dat doen, soms zelfs op slinkse wijze. Media- en technologiefilosoof Yoni Van Den Eede analyseert hun werking en impact.

In zijn boek 'Mens en media' schetst hij een vernieuwende 'mediafilosofie' die ons attent maakt op de onzichtbare aspecten van media en technologieën en die praktische instrumenten aanreikt om die beter te begrijpen. Dit aan de hand van een filosofische (her)interpretatie van het gedachtegoed van mediatheoreticus Marshall McLuhan.

Yoni Van Den Eede is verbonden aan de onderzoekscentra iMinds-SMIT en het Centrum voor Ethiek en Humanisme, beide aan de VUB. Hij doet onderzoek naar de filosofie van de technologie en media-ecologie.

Deel 3: Wetenschap en technologie in controversen

Gert GOEMINNE
wo 22 okt 2014 (19u30-21u30)

70 jaar geleden ontnam de atoombom de wetenschap definitief haar maagdelijkheid. En sindsdien hebben de milieu- en klimaatproblematiek en meer recent nog de privacy-controverse de diepe ambivalentie van wetenschap en technologie telkens opnieuw in de verf gezet: naast ongekende mogelijkheden blijken technologische ontwikkelingen altijd ook nieuwe risico's en bekommernissen in zich te dragen. En toch zie je tegelijk dat in deze en andere controverses het wetenschappelijke oordeel nog steeds een aparte, verheven status krijgt toegekend. Zo hoor je wel vaker dat het debat rond genetische gemodificeerde organismen of kernenergie moet gevoerd worden op basis van de feiten en niet op basis van emoties.

In deze lezing wil Gert Goeminne (kernfysicus en postdoc onderzoeker wetenschaps- en technologiestudies aan de VUB en UGent) vanuit wetenschaps- en techniekfilosofische inzichten deze tweedeling tussen harde feiten en zachte waarden overstijgen en een genuanceerde kijk op dergelijke controverses bieden.

Locatie: Vormingplus, Wandelweg 11, KORTRIJK / Prijs: € 10,00/avond (€ 25,00 voor de reeks)
Meer info en inschrijven: www.vormingplusmzw.be | 056 260 600
Organisatie: Vormingplus Midden en Zuid West-Vlaanderen, Openbare Bibliotheek Kortrijk & Vrijzinnig Centrum Mozaïek.

overleiestraat 15a - 8500 kortrijk - 056/ 37 16 15
 vc.mozaiek@skynet.be - www.vcmozaiek.be

Jazz Op Zondag met The Superior Dance Band

Het nieuwe jazzseizoen opent op zondag 28 september met de After Summer Party. Het Mozaïekteam staat te popelen om de ongeduldige, gebronzeerde, op cocktails beluste, naar muziek dorstende fans weer te verwennen in een Caraïbische sfeer. En The Superior Dance Band belooft ook uitgerust en zijn enthousiaste zelf te zijn.

Wij kijken ook uit naar het laatstezondagconcert van 26 oktober. Dat wordt een Honky Tonkin' Hank Williams-special! Benieuwd hoe de muziek van deze countrylegende, die als geen ander zijn stem met zijn gevoel kon vermengen zal klinken in een jazzy kleedje.

Noteer ook alvast volgende avonden: **zondag 30 november en 21 december!**

Tijdstip: van **19u00 tot 22u00** (deuren open om 18u30)

Prijs: **€ 5,00/concert** (gratis voor de leden van de Superior Jazz Club).

Wetenschapscafé Kortrijk

Wetenschap en cafés, het lijkt een ongewone combinatie. Maar wel één die werkt, zo weten wij ondertussen. Jaar na jaar vinden meer en meer bezoekers de weg naar het wetenschapscafé in VC Mozaïek.

Geen aula, geen monoloog, geen overdonderende presentaties, geen klassiek debat, geen academische sfeer maar wel wetenschappers, verbonden aan de Associatie Universiteit Gent, die gemoedelijk vertellen over hun werk en hun passie.

Moderator is Kim Verhaeghe (EOS). Maar ook het publiek krijgt ruimschoots de kans om vragen te stellen. Als je ze liever niet luidop stelt, schrijf je vraag dan op een bierkaartje en speel het door naar de moderator.

Zowel harde als zachte wetenschappen komen aan bod.

Dit najaar staan twee avonden in onze kalender: Dinsdag 21 oktober (19u45) met als thema: Darmflora. Dinsdag 2 december (19u45) met als thema: Geluk (of Sociale psychologie).

Wil je als eerste op de hoogte zijn over de concrete inhoud en de gasten die wij ontvangen?

Teken in op de nieuwsbrief www.wetenschapscafekortrijk.be.

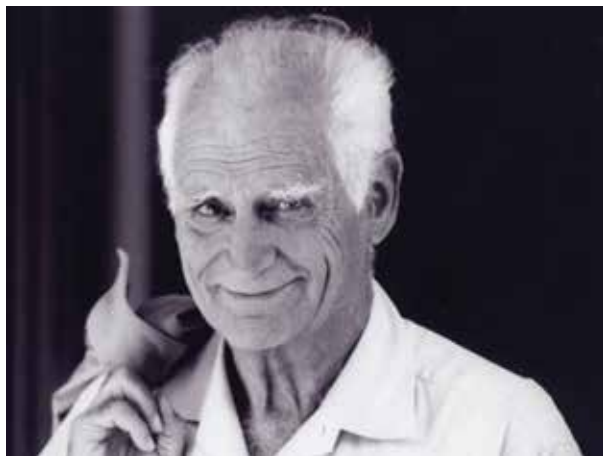
Het Wetenschapscafé Kortrijk is gratis. Inschrijven niet nodig.

Het café is een initiatief van de cel wetenschapscommunicatie van de Associatie Universiteit Gent, en wordt ondersteund binnen het Actieplan Wetenschapscommunicatie van de Vlaamse overheid.

VC Mozaïek en Vormingplus zijn medeorganisator voor het Kortrijks wetenschapscafé

DE WERELD ONDER DE DUIM VAN

MICHEL SERRES

Bij de filosofen is het zoals met de rocksterren en beroepssporters. De wet kent hen het recht toe een eigen mening te hebben. Meer zelfs, ze mogen die mening uitspreken. Openbaren zelfs, want sommigen leven in de veronderstelling dat ze god zijn. Meestal dwalen zij, zowel over hun voorkomen als in hun uitspraken. Het zijn zelden meer dan eendagsvliegen waarmee ze veel gelijkenissen vertonen. In werkelijkheid is hun naam "haften". Sommigen leven enkele uren, enkele dagen en hun darmkanaal bevat enkel lucht. Het merendeel zou zich uitsluitend mogen bezighouden met hun hobby, zoals het kweken van sanseverias. Let wel: ik vind dat iedereen het recht van spreken heeft, maar er zijn grenzen. Nemen we een sportman (of is het een filosoof?) als Alain de Botton. Een niet onverdienstelijk wielrenner die enkele jaren geleden een paar koersen won. Toen begaf hij zich, volgens insiders ten gevolge van een andere roes dan de overwinningroes, aan het schrijven van boeken. Boeken die steeds kleiner en dunner werden. Bij de laatste uitgave werd een microscoop bijgeleverd. Volgens kenners zou het zijn beste boek zijn. Sinds enkele jaren wordt de "filosoof van het jaar" aangeduid. Dat zou de beste of meest verdienende filosoof van het jaar van zijn land moeten zijn. In werkelijkheid

is iedere filosoof een tijd lang filosoof van het jaar. Volgens de laatste telling zijn er thans 7.451 Filosofen van het Jaar. Dan hebben we JP Van Bendeghem nog niet meegeteld. Om te beginnen heeft ieder land, en in sommige nog niet volledig ontsloten gebieden ieder gewest, regio, provincie, staat en jeugdclub er een. Daarnaast heb je de vakschriften als Story, Humo of Dag Allemaal (om zich tot ons land te beperken). Er zijn ook tijdschriften die amateurs in de filosofie en derhalve alleen nonsens publiceren. Je herkent ze makkelijk door dat het woord filosofie in de titel voorkomt. Behalve het ronselen van abonnementen houden ze zich vooral onledig met schimpartikelen naar elkaar en het uitreiken van prijzen. Michel Serres was een dorpschoolmeester aan de universiteit van Parijs, de Sorbonne en de Stanford universiteit, ook ergens gelegen. Tevens vocht hij mee tijdens de Suez-crisis, waarschijnlijk aan de kant van de Fransen. Hij heeft dan nog een bijverdienste als opperhoofd bij de uitgeverij Fayard, als groot geweten van de afdeling filosofie. En natuurlijk werkt hij mee aan humoristische tv-programma's, onder andere op tv vijf.

Het eerste boek dat Serres uitbrengt is gewijd aan Leibniz, dus onleesbaar. Hij bereikt een dieptepunt in 1993 met een

boek over engelen. Volgens mensen die hem blijven steunen is het een metafoor voor de rol van de filosoof die de huidige stand van zaken in de wereld aantoont. Tevens wil hij met zijn boek over engelen ernstig genomen worden. Zo kunnen we nog enkele bladzijden vullen over dat slachtoffer van de kapitalistische indoctrinatie in onze klassenmaatschappij. Maar onze aangeboren ernst roept ons tot de orde.

In 2012 verschijnt uit zijn pen "Petite Poucette", wat mijn computer vertaald als 'petieterig poesje' maar in feite "Klein Duimpje" betekent. Veel duidelijker in het Nederlands uitgegeven onder de titel "De wereld onder de duim" (uitgeverij Boom). Het lijvig boekwerk van 113 bladzijden in pocketboekformaat heeft voor alle duidelijkheid als ondertitel "de lofzang op de internet generatie". Serres is 84 jaar en zoals zo veel oudere jongeren klampt hij zich aan het leven vast. Hij doet dit door mee te heulen met halfwassen pubers waarvan de pampers een chip bevatten om papa en mama toe te laten hun klein duimpje terug te vinden.

Alles wat die jongere generatie kakt zal deftig onderzocht en goedgekeurd worden door Serres. Daartoe heeft hij dan een boek(je) geschreven met twee hoofd-

personages: Klein Duimpinneke en Klein Duimpje. De volgorde is politiek correct (het wijfje staat voor het mannetje) en dus daardoor boven alle kritiek verheven. Fantastisch gevonden maar waar haalt hij het? Uit de Grote-Guust-Flaterfabriek? Verstandig als we zijn hebben we het door: die duimen zijn die onderdelen die bewegen bij de hedendaagse jeugd. Het zijn die stompjes die weg en weer schieten over een bakje. Serres weet: dat is noch min noch meer de derde revolutie in de mensheid. Geen revolutie waar men met knutsen zwaait zoals in 1789 en 1917. Nee, we vergelijken met 2001, het epos van Kubrick. Een boek-film waar de bijbel nog een puntje aan kan zuigen. Op het einde van de film wordt de nieuwe mens geboren, de Nietsiaanse Oppermens. Dit is Klein Duimpinneke en Klein Duimpje, zegt Serres.

Volgens Serres is dit dus de derde revolutie. Maar waar zijn de andere twee dan? Oppermens n°1 kwam aan bij de oude Grieken (dat zijn jonge, atletisch gebouwde mensen die enkele duizenden jaren geleden leefden en daarom noemt men ze oud). Op een of andere manier ontdekten ze dat ze konden schrijven en argumenteren. Dat konden de Mesopotamiërs en Filistijnen ook, maar we moeten nu eenmaal keuzes maken. Vroeger was het lichaam de drager van de kennis. Gaf dat lichaam die kennis niet tijdig door, dan stierf de kennis. Zoals bij onder andere de Afrikaanse Griot, die mondeling door zijn vertellingen de kennis overdraagt. De drager was de boodschap. Toen kwam in de Renaissance de boekdrukkunst. De kennis kon nu makkelijk, in

tegenstelling met de middeleeuwse kopiïsten, vermenigvuldigd en bewaard worden. De kennis werd breder verspreid. Maar die kennis is er nu. Ontelbare bits opgesloten in elektronische circuits, vrij zwevend door het WIFI. Een ontelbare hoeveelheid kennis voor iedereen met enkele duimaanslagen bereikbaar. Uitwisselbaar voor alle Klein Duimpinnekes en Klein Duimpjes. De derde oppermens is geboren: het heeft geen hoofd want dat heeft het niet meer nodig. Het reservoir van kennis is verspreid over de wereld. Met enkele duimaanslagen is alle kennis van de wereld bereikbaar. We hebben geen stoffige kopie in ons hoofd nodig, weg met het lege vat. Een stompje op de hals en twee grote superactieve duimen. De evolutieer toont ons de toekomstige mens: de derde oppermens. De mens die geen huis meer nodig heeft om zijn kennis te bewaren. Geen hoofd maar ook geen bibliotheek. De gegevensdragers zijn zo klein geworden dat ze verdwenen zijn. De mens die niet meer moet denken: op welke plank van mijn bibliotheek staat dat boek ook weer en op welke bladzijde zal ik het noodzakelijk stukje informatie terugvinden. Enkele duimbewegingen en de zoekrobots hebben het al gevonden. En hier krijgt hij er gratis het adres van de dichtstbijzijnde kaaswinkel bij. Niet dat je dat van doen hebt: je hebt immers geen hoofd meer maar het is de attentie die telt.

De kennis groeit exponentieel aan, er zit geen rem op. Nemen we als voorbeeld de Dictionnaire Française. Dit boek is zo populair dat het slechts om de 20 jaar verschijnt. Welnu, bij de vroegere edities bedroeg het verschil met de voorgaande druk zo'n 4000 à 5000 woorden. De nieuwste editie telt er 35.000 meer dan zijn voorganger.

Een verstandig mens zal direct door hebben dat de redactie aan zo een hoog aantal komt door de talloze verkeerd gespelde woorden als nieuwe woorden in te schrijven. Maar Serres is geen verstandig persoon, Serres is een filosoof.

De boekdrukkunst wordt algemeen beschouwd als een grote omwenteling. Maar is dat zo? De boekdrukkunst produceerde op vellen met twee lange en twee korte zijden. Dat was al duizenden jaren zo en we doen het nog steeds. Maar alles wel beschouwd: het scherpje van het toekomstdoosje heeft ook twee lange zijden en twee korte. De revolutie is duidelijk nog niet ver genoeg gevorderd.

Vastgeankerd in zijn stelling stelt de schoolmeester met tevredenheid vast dat er in de klas niet meer naar hem geluisterd wordt. Vroeger was hij het gesproken woord dat de kennis uit de boeken vertaalde, alhoewel hij dacht dat het zijn taak was de kennis begrijpbaar te maken. Hij was de mond van het boek, en er werd geacht naar die mond te luisteren, in diepe stilte. Maar Serres heeft vastgesteld dat er een kentering gebeurd is. Eerst bij de kleutertjes die bleven tateren en tetteren. Dan in de lagere school waar de leraar geen gezag meer had en de enige was die zweeg. Dat ging verder via het middelbaar onderwijs waar de leraar bijna zijn vinger opstak om iets te mogen zeggen. Niemand luisterde, en de Kleine Duimpinnekes tetterden er onder elkaar lustig op los. In de universiteit zijn het de studenten die spreken en de professoren zijn afwezig. Dat is ook logisch: de mond die vroeger kennis spuwde heeft geen kennis meer te spuwen. De kennis zit in de broekzak in een hip hoesje. Amper enkele centimeter groot en het bevat veel meer wetenschap dan er ooit in bibliotheken van universiteiten is verzameld. Enkele vingerbewegingen en alle wetenschap en kennis komt voorhanden.

De schoolmeester en de directeur van het grootwarenhuis hebben minstens een ding gemeen: beiden houden van orde en regelmaat. Monsieur Bocicicaut is een mijnheer, hij stichtte de warenhuisketen Le Bon Marché. Daarin stalde hij aanvankelijk al de artikelen overzichtelijk uit. In zijn warenhuis kwam, net als in de universiteit, alles keurig gerangschikt en geordend op zijn plaats. En de zaak boemde: de verkoop en de winst steeg. Tot op een dag Monsieur Bocicicaut tot zijn verbijstering vaststelde dat de winst niet meer gestegen was, en de volgende dag ook al niet. Hij was tegen het glazen plafond aan geknald. Het glazen plafond was dan nog niet exclusief in handen van de vrouwen, zodat Monsieur Bocicicaut vragen kon stellen. En zo kwam hij tot een ingrijpende verandering: nu moet de regelmaat en orde buiten. Wie een prei wilde kopen kon zich niet langs een rechte lijn naar de afdeling "keurig gerangschikte prei" begeven. Nee, Monsieur Bocicicaut had hindernissen opgeworpen. Geen rechte lijn maar hindernissen. De rij ingang – prei werd nu ingang-zijden strikjes-zomerbloesjes-prei (en weer terug). De klanten stelde dus vast dat de prei niet langer alleen in de boodschappentas lag. De winst van Monsieur Bocicicaut door-

boorde het glazen plafond.

De schoolmeester moet zijn les leren. Gedaan met de orde in de klas. Het ongeordende bergt krachten in zich die ordening ontbeert. Ordening heeft geen verruimend effect, leidt tot verstarring. Wanorde doet een fijne lucht waaien. De omzet van de school stijgt. Niet de kennisoverdracht, want Klein Duimpinneke en Klein Duimpje hebben die al sinds hun geboorte. Volledige, maximale kennis, dank zij de chips hebben ze die immers al. Nee, het prestige van de school stijgt en daar gaat het in deze econotijd over. Prestige = winst.

Klein Duimpinneke is er geen leerling meer, zelfs al is dat haar beroepscategorie. Zij leren niet meer, ze is volleerd. De timmerman kreeg vroeger een boomstam en zaagde daar een tafel en een stoel uit. Nu komt een vrachtwagen kant en klare ramen leveren, recht uit de fabriek waar de arbeider geen arbeider meer is. De schoolmeester legt ook de vinger op een meesterlijk nieuw maatschappelijk gegeven (MNMG): de grondruis. Aangezien er geen kennis meer moet worden overgebracht, zou er alleen stilte heersen. Stilte, The Horror!! Daarom heeft iemand de grondruis ontworpen. Je tatert er rustig op los, ongeacht of er iemand luistert. Je begint te praten midden een exposé

van iemand anders. Het doet er niet toe wat je zegt, zolang je maar grondruis produceert. Zolang er maar geen stilte is. De grondruis is overal en onuitroeibaar geworden.

De assistenten tateren tegen elkaar terwijl de dokter in dokterslatijn tegen de patiënt praat die luistert naar zijn minnares die in zijn oor zoemt. Grondruis is ook het geruis in de media. In combinatie met de moeilijke-woordjes-truc produceren ze grondruis eersteklas. Iedereen zit in zijn zetel en luistert naar iets. Nu en dan springt hij op en roept "smeerlappen", waarna hij terugvalt en zich opnieuw overgeeft aan het niets.

We luisteren niet meer. We hebben de strijd opgegeven, in handen gegeven van de ruismaker. We betrouwen ons volledig op de chip die veilig in onze broekzak zit. We zijn chip geworden. In het ziekenhuis, op school, op het werk. We are the chips. Serres heeft de wereld beschreven zoals hij die ziet of wenst of droomt. Hij ziet ook de mensen massaal als een mensenmengsel, als de rivieren die samenstromen en zee zullen worden. Om te verdampen en weer beek, rivier, zee te worden. En intussen zich te mengen. Klein Duimpje kan met enkele toetsaanslagen een veel juister artikel produceren

dan de zogenaamde sterjournalist of ankervrouw die enkel haar blad kan aflezen, maar toch het imago van een kenner heeft.

Tot slot stelt de schoolmeester vast hoe het vroeger beter was. Nu, amper 50 jaar later, heeft ieder duimpje een uitgesproken mening over kernenergie, het algemeen kiesrecht in Burkina Faso en de tribale twisten in de Verenigde Staten. Intussen wordt alles complexer en niets wordt niet in wetten met minstens 300 annexen gegoten. De 10 geboden of het wetboek van Hamourabi bevatten slechts enkele woorden, maar overspannen gans hun juridische leefwereld. De Europese wetgeving over de kleur van het ei bevat meerdere dikke boekdelen. In chipvorm, voor iedereen bereikbaar.

Serres eindigt zijn meesterwerk met enkele lofzangen, maar aangezien ik daar zelf niet tussen sta, sla ik dit minder belangrijk deel maar over.

Conclusie. Michel Serres is terecht hier en daar filosoof van het jaar. Terecht, zolang hij maar zijn plaats kent: aan de toog. Daar kunnen we samen een babbel opzetten. Toogfilosofen onder elkaar. Kortom, een dun boekje dat iedereen zou moeten lezen.

Weekend Zedenleer

26 - 27 april 2014

Zaterdagochtend stroomt iedereen op de parking van de Basisschool De Toekomst samen voor de jaarlijkse uitstap. Hier en daar wat schuchtere eerstejaars en dito ouders, maar al gauw zit iedereen mee in de enthousiaste bende. De locatie ñ Jeugdcentrum De Lork te De Kemmel ñ en het jaartal inspireerde tot iDen Grooten Oorlogi als thema, en alle vrijwilligers zitten dan ook in een strak legeruniform, wat voor de nodige hilariteit zorgt. 80 kinderen en 15 begeleiders zijn er helemaal klaar voor!

Even lijkt een defect aan de bus roet in het eten te gooien, maar dankzij een snelle reactie van de organisatie en de schooldirectie wordt onmiddellijk een oplossing gevonden. Een klein uurtje later zijn we op bestemming.

Iedereen wordt voorgesteld, en een oude brandsirene zorgt ervoor dat we iedereen op het terrein in een mum van tijd verzameld krijgen.

We zijn iets later door het korte oponthoud, dus besluiten we tot een vroege lunch. Onderwijl verkennen de kinderen het terrein: de (klim-)bomen, het doolhof, de speeltuigen, we zitten hier duidelijk goed.

Daarna starten we met de knutselactiviteit. Iedereen krijgt een groen zonnehoedje, dat naar eigen inzicht en creativiteit wordt omgetoverd in een heuse legerhelm. Takjes, bladeren, vilt, stofjes, linten. Er wordt geknipt, geplakt, geniet en genoten.

Vervolgens worden de kinderen in 9 groepen verdeeld en kunnen ze afwisselend bij de verschillende begeleiders terecht voor een spel.

Een brancard race, ontmijnen, klaprozen knutselen Ö en dankzij de rookmachine wanen we ons echt aan het front! Het regent af en toe wat licht, maar dat laten we de pret niet bederven.

Voor het eten gaat iedereen naar de kamer om bagage uit te laden en wat te verfrissen. Lekker cocoonen in de kamers met de vbriensjes behoort ook tot de jaarlijkse traditie. Het vele bewegen zorgt voor een hele bende hongerige magen ñ en er wordt dan ook vlot aangevallen als het eten wordt opgediend.

Na de maaltijd wordt er in de aangrenzende sporthal een voetbalwedstrijd georganiseerd, maar daar lonkt ook de klimmuur. En die blijkt een schot in de roos: een rij kinderen staat te popelen om in het harnas te kruipen, en al gauw klauteren ze als volleerde bergbeklimmers tegen de steile wand aan. Terwijl de jongsten boven een schimmenspel spelen, worden beneden de lichten gedimd en de muziek opengezet. Feest!

Afsluiten doen we met een heus kampvuur waar we marshmallows roosteren.

Als iedereen zich klaarmaakt om te slapen, bereiden de zesdes zich voor op de traditionele nachtwandeling. Met de GPS gaan ze op zoek naar verborgen kegels in het Kemmelbos. Bij iedere kegel wacht hen ook een leuke opdracht. Iets voor middernacht ligt iedereen in bed.

Zondag. Na het ontbijt worden de kamers opgeruimd, en de valiezen klaargezet. Een jaarlijks moment van georganiseerde chaos. De kinderen genieten van vrij spel; wie wil kan zich laten schminken.

Ook de sporthal wordt weer geopend voor voetbal en muurklimmen. Voor we het goed en wel beseffen is het weer etenstijd, en daarna worden de kinderen verdeeld in verschillende graden.

De jongsten gaan zich amuseren met volksspelen in het Dranouter Centrum, de tweede graad neemt deel aan een speurtocht met avonturenparcours, en de 5des en 6des spelen het hujo. be Fear Factory spel .

In de late namiddag wordt het verzamelen geblazen. Een laatste koekje en een drankje, een kwartiertje verloren voorwerpen aan de verstrooide eigenaars terugbezorgen, en we zitten weer op de bus.

Opnieuw een heerlijk ontspannend weekend voor jong en oud, met dank aan de vele vrijwilligers voor de inzet en de creativiteit, en de kinderen voor hun niet-aflatend enthousiasme.

De foto's kan je bekijken op de website van OVM (<http://www.ovm-avelgem.be>) of op onze Facebook pagina, liken, delen, taggen!

Kalender FVJ Avelgem

22 september 2014

1ste bestuursvergadering schooljaar 2014-2015

Plaats: Zaal De Meibloem te Avelgem

4 oktober 2014

Gezins/dag uitstap naar Mechelen
Inschrijven verplicht via info@ovm-avelgem.be

12 december 2014

Info avond FVJ en zedenleer weekend
Mediatheek Basisschool De Toekomst

25-26 april 2015

zedenleerweekend

24 mei 2015

LenteFeest - FVJ 2015

Plaats: GC Spikkerelle Avelgem

Lentefeest - Feest Vrijzinnige Jeugd 2014 in Avelgem

Op 8 juni 2014 was cultuurcentrum Spikkerelle in Avelgem volledig ondergedompeld in òFeestístemming. Aanvankelijk was het een beetje nerveus afwachten omdat voor de eerste maal de twee feesten gesplitst werden: om 9h30 het Lentefeest en om 11h00 het Feest Vrijzinnige Jeugd.

De 24 kinderen uit het 1ste leerjaar en de 19 jongeren uit het zesde waren de sterren, juf Lisa en meester Simon de producers, OVM Avelgem leidde de organisatie in goede banen. Ruim 500 personen kwamen de Feestelingen begeleiden naar hun volgende stap in hun groei naar volwassenheid.

Het was een topdag: de eerstes toverden de kleuren terug door het uitvoeren van allerlei opdrachten, de zesdes gingen op zoek naar het talent van hun klasgenoten en beschreven hun ideale wereld.

Na beide voorstellingen werden de gevierden en hun

familie getraakteerd op een hapje en een drankje, aangeboden door HVV OVM Avelgem.

De sfeerbeelden kan je bekijken op www.ovm-avelgem.be

Voorzitterswissel bij HVV-OVM Avelgem

Na 6 jaar heeft onze voorzitter Conny Jonckheere besloten om de fakkel door te geven aan Steve Kerckhove.

Steve is leraar aardrijkskunde en natuurwetenschappen in het hoger secundair van het Gemeenschapsonderwijs in Avelgem. Met zijn partner Mieke heeft deze trotse papa drie kinderen : Benne (8jaar), Fries (6jaar) en Noud (1jaar).

Sinds het schooljaar 2012-2013 is hij bestuurslid bij OVM Avelgem. Ook vroeger was hij al sociaal gedreven in het jeugdwerk, zoals bijvoorbeeld bij de speelpleinwerking in Desselgem en Jeugdhuis Jakkedoe.

Naast zijn engagement bij OVM Avelgem is hij ook actief

in Bijzondere Buurt Ganzenhof, de Gemeentelijke Kultuurraad , Gecoro, de Verkeersraad en de milieuraad.

Het bestuur wil Conny bedanken voor haar jarenlange inzet en is blij dat ze haar vrijzinnig engagement als bestuurslid wil verderzetten.

Het vaste bestuur van OVM Avelgem bestaat verder uit: Paul, Martine, Catherine, Isabel, Kristof, Conny, Jan, Diethild, Bart, Stephanie, Carine, Els, Dominique, Jo, Lisa, Simon en Do.

Wie zin heeft om deze ploeg te versterken is van harte welkom op onze volgende vergadering op maandag 22 september. Stuur een mailtje naar info@ovm-avelgem.be of voorzitter@ovm-avelgem.be.

Leven als lijf- Motief

Poëziewedstrijd
van het Levenshuis
CGSO & LEIF West-Vlaanderen
ism Curieus West-Vlaanderen
het Poëziecentrum
en het huisvandeMens

*Wat gaat er om in mensen, van de eerste tot de laatste schreeuw?
Wat betekent zelfbeschikking? Wat is leven met hart en ziel, met
lijf en leden? Laat je inspireren, kruip in je pen en neem deel aan
de poëziewedstrijd van het Levenshuis!*

Hoe deelnemen?
Stuur vóór **30 november 2014** maximaal 2 gedichten onder een
pseudoniem als bijlage op naar lijfmotief@gmail.com. Vermeld in jouw
mailbericht: pseudoniem + echte naam + leeftijd + adres + e-mailadres
+ telefoonnummer. Het wedstrijdreglement met alle info en richtlijnen
vind je op de website van het Levenshuis www.levenshuis.be en kan je
op aanvraag bekomen via lijfmotief@gmail.com.

De jury selecteert uit de ingezonden gedichten de beste. Samen vormen ze de
basis voor een artistieke dichtbundel. De laureaten op de 1ste, 2de en 3de plaats
ontvangen een geldprijs en een boekenpakket. 10 genomineerden ontvangen
hun gedicht op afficheformaat en op postkaart.

De bekendmaking van de winnaars met de prijsuitreiking vindt plaats op vrijdag 24 april 2015 in
het Provinciaal Hof te Brugge.

Het LevensEinde InformatieForum (LEIF) West-Vlaanderen en het Centrum voor Geboorteregeling
en Seksuele Opvoeding (CGSO) Brugge vormen samen het Levenshuis. Zij organiseren deze wedstrijd
i.s.m. Curieus West-Vlaanderen, het Poëziecentrum en huisvandeMens.

De Geus

Koning Leopold III-plein 71
8530 Harelbeke
056 72 81 72
www.vcdegeus.be
Zondag van 10.00u tot 13.00u
elke donderdag om 19.00u PingPong

VC Poincaré

Stormestraat 131/20
8790 Waregem
www.vcpoincare.be
info@vcpoincare.be
Zondag van 10.30u tot 13.30u Praatcafé
1ste en 3de vrijdag van de maand
jongerenpraatcafé

Lendeledede

Harelbeke

Waregem

Kuurne

Deerlijk

Wevelgem

Anzegem

Wervik

Menen

Kortrijk

Zwevegem

Avelgem

Spiere-Helkijn

De Bezatse

Vaubanstraat 8b
8930 Menen
056 51 90 70
www.debezatse.be
info@debezatse.be

VC Mozaïek

Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk
056 37 16 15
www.vcmozaiek.be
vc.mozaiek@skynet.be
Vrijdag van 19.00u tot 24.00u
Zondag van 11.00u tot 18.00u

OVM-Avelgem

Assegem 100
8580 Avelgem
info@ovm-avelgem.be
www.ovm-avelgem.be